

Handboek
bloeiende
vaste planten
van border tot vaas

Rachel Siegfried
Met foto's van Eva Nemeth

TERRA

Voor mijn oma, Barbara Lavers, die mij liet zien dat de tuin de mooiste plek is.
En ik bedank Ashley, mijn altijd hard werkende en steunende partner in het leven en in de tuin, voor zijn extra inspanning waarmee hij mij de tijd en ruimte gunde om dit boek te schrijven.

Oorspronkelijke titel: *The Cut Flower Sourcebook*

Oorspronkelijke uitgever: Filbert Press

Tekst: © 2023 Rachel Siegfried

Fotografie: **Rachel Siegfried** met uitzondering van de volgende van **Eva Nemeth**, omslag voorzijde, 2, 5, 6, 8 onder, 10-11, 12, 14-15, 16-17, 18 onder, 19, 20 linksboven, 21, 23a en d, 24-25, 27 rechts, 28, 29, 30, 32-33, 34-35, 37, 38-9, 40-41, 42-43, 46 right, 47, 48-49, 52-53, 55, 58 middenboven, 59 links- & middenboven, 60 linksboven, 60-61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 74-75, 76-77, 78-79, 80, 82 top, 83, 84 links & midden, 85, 86, 87, 88 links, 89, 90, 91, 93, 94, 96, 97, 98 midden & rechts, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 108 midden, 109, 112-113, 115, 116-117, 120 links, 121, 122-123, 124-125, 127, 130 links & midden, 131, 140 boven, 141 boven, 142, 144, 145, 148 boven, 159, 164-165, 167, 175 linksboven, 176, 212, 220, 225 boven, 230 onder, 232-233, 236 boven, 239, 240-1, 242-243, omslag achterzijde; en **Fiona Hoare**, 31

Nederlandse editie

© 2023

Uitgeverij TERRA

Terra maakt deel uit van TerraLannoo bv

Postbus 23202

1100 DS Amsterdam, Nederland

info@terralannoo.nl

www.terra-publishing.com

[terrapublishing](#)

[terrapublishing](#)

Vertaling: Jan van den Berg en Piet Dal

Zetwerk: Piet Dal

Boekverzorging: Asterisk*, Amsterdam:

Opmaak omslag: hans delnoij grafisch ontwerp

Eerste druk 2023

ISBN 978 90 8989 943 9

NUR 424

Voor dit boek is gebruikgemaakt van papier waarvan zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.
Terra vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Inleiding 6

Het hoe en waarom van dit boek 12

Een tuinfilosofie 14

De seizoenen 14

Levenscycli 22

Groeiwijze 24

Een opvallend aanzicht creëren 26

Milieubewust kweken 26

Groeien met natuurlijk gemak 31

Van tuin naar vaas 34

Groeiomstandigheden 34

Signatuurstijl 34

Evenwicht en continuïteit 36

Vaas en doel 37

De elementen van een bloemstuk 38

Raamwerk 42

Ondersteuning 46

Focusbloemen 50

Accenten 54

Het plantenpalet 57

Aankoop 63

Uittesten 64

We gaan beginnen 68

Planning 68

Favoriet handgereedschap 76

Mechanisatie 77

Lentewerkzaamheden 80

Zomerwerkzaamheden 94

Herfstwerkzaamheden 110

Winterwerkzaamheden 122

Plantengids 132

Bloembollen 136

Vaste planten 146

Klimplanten 208

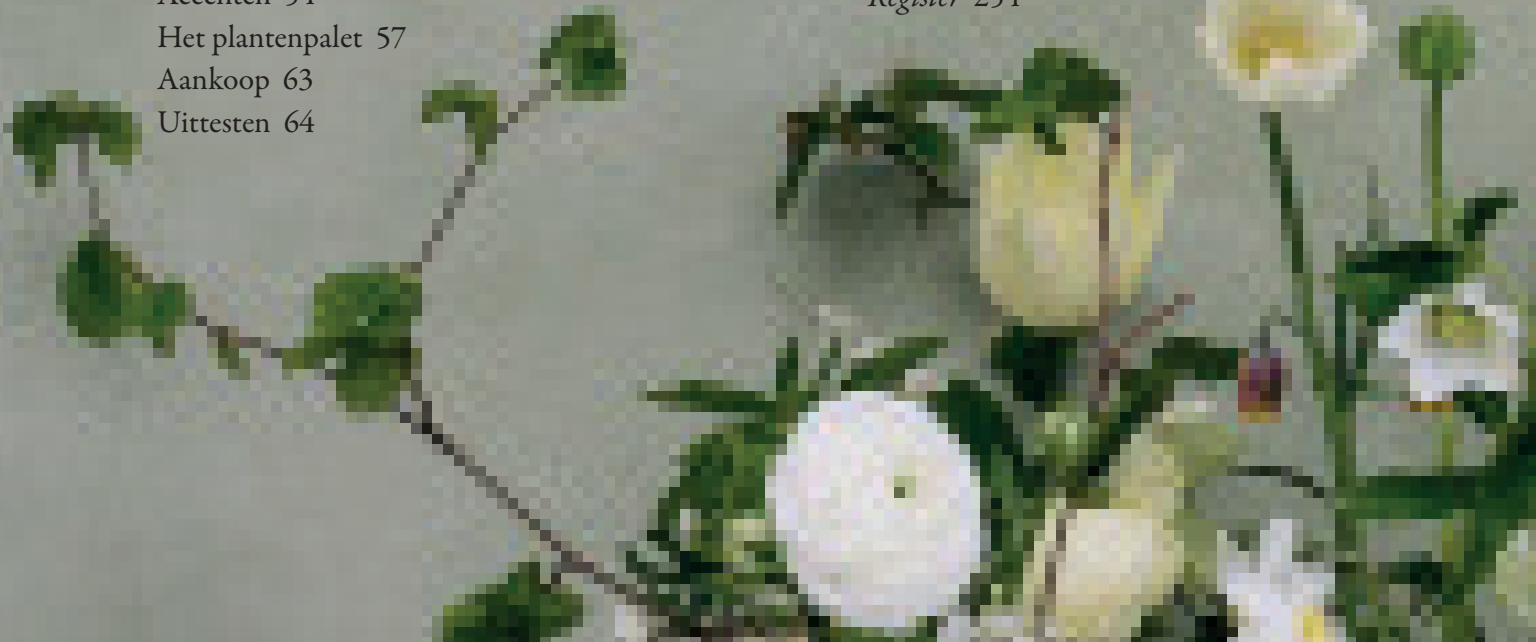
Grassen 212

Bomen en heesters 220

Aanbevolen leveranciers 252

Literatuur 253

Register 254

Inleiding

‘Eerst en hopelijk vooral ben ik hovenier, maar door een onvoorziene samenloop van omstandigheden ging ik iets doen wat ik aanvankelijk alleen als ontspanning deed, en hoeveel ik er ook van hou, het moet geen routine worden.’ CONSTANCE SPRY, 1940

Ik kreeg dit citaat van Constance Spry toevallig onder ogen en vond het erg op mijn eigen situatie slaan. Ook ik zie mezelf in de eerste plaats als hovenier met een grote liefde voor planten en een intense band met de natuur. Mijn bloemenstijl is daarop ook geënt en in de tuin werken en met mijn honden in de omgeving wandelen zijn mijn inspiratiebronnen. Mijn filosofie is bovendien heel eenvoudig dat ik met mijn ontwerpen iets van buiten naar binnen wil brengen.

Mijn carrière ging niet *linea recta* naar de bloemenkwekerij en bloemisterij, maar heeft wel altijd om een tuin gedraaid. De eerste tuin was die van mijn grootmoeder toen ik nog kind was. Het was haar favoriete plek en werd al gauw ook die van mij, want daar vond ik rust en houvast na de scheiding van mijn ouders.

Twintig jaar later had ik mijn emotioneel helende ervaring met die tuin omgezet in een baan als tuinontwerper bij de Britse Gezondheidsdienst. Tijdens het verzorgen van een door mij ontworpen tuin ontdekte ik hoe leuk het was om een simpele bos bloemen of takken te plukken, die ik zorgvuldig in een krant wikkelde. Ik verpakte de tuin die ik had ontworpen om die aan een nieuwe liefde te schenken en dat gaf me een verrassend bevredigend gevoel.

Na tien jaar tuinen te hebben ontwerpen besloot ik over te stappen naar productieve tuinbouw en begon ik te werken in een ommuurde victoriaanse tuin op een privélandgoed in de Cotswolds. Ik moest zorgen voor groente, fruit en snijbloemen voor het ‘grote huis’. Elke vrijdag plukte ik wat de bedden en borders van de ommuurde tuin en het rondom gelegen domein aan moois konden leveren. Net als Spry liet ik mijn verbeelding de vrije loop en combineerde ik artisjokknoppen uit de moestuin met rozen uit de oude tuin en plukte ik in de weilanden handenvol grassen en wilde bloemen.

Tuinieren is voor mij de basis als het om snijbloemen gaat. Hier ben ik in mijn element met een schepje om nagelkruid uit een proefbed van vorig jaar uit te planten.

Ik begon alles te beschouwen als een mogelijke kandidaat voor de vaas. Ik ging in het bos op zoek naar bramen met sappige vruchten om die te combineren met dahliës en ik sneed in de boomgaard takken met bloesems af als een raamwerk voor tulpen. Het huis had een koele kamer met een plavuizenvloer en planken met vazen voor bloemarrangementen. Het werd mijn bloemenlaboratorium, waar ik experimenteerde met de materialen die ik binnenbracht. Ik leerde hoe lang ze in een vaas goed bleven en wat voor beeld ze vormden. Ik kreeg grotendeels de vrije hand om te kweken wat ik wilde. Ik besef nu hoe essentieel deze zelfstudie was; het veranderde de manier waarop ik naar de planten keek. Door snoeien en rangschikken kon ik verder in hun gevoelswereld doordringen en kon ik ze gedetailleerder bekijken en ze aanraken en ruiken.

Tijdens de zes jaar dat ik snijbloemen kweekte voor de elite, begon ik me af te vragen waarom deze schoonheden uit de tuin niet beter beschikbaar waren. Het leek vreemd dat er in het VK wel een beweging voor slowfood was maar geen equivalent voor bloemen. Thuis genieten van bloemen zou toch een plezier moeten zijn zonder de milieubelasting van vliegtuigen en chemicaliën? Waarom hadden wij als natie van tuiniers zo weinig voeling met het idee om bloemen te kopen die bij plaats en seizoen pasten of die zelf te kweken?

Omdat ik graag een alternatief vol levendige schoonheid wilde bieden voor de steriele, geïmporteerde bloemen, stopte ik met mijn baan en nam met mijn partner Ashley een groentekwekerij van 0,8 hectare over. We bedachten Green and Gorgeous (Groen en Geweldig) als naam en begonnen de koolplanten op te ruimen om plaats te maken voor mijn gedroomde bloemenkwekerij. Ik wilde alles

Links: Mijn whippet Jesse vergezelt me altijd in de tuin en hier is ze erbij als ik *Clematis tangutica* 'Golden Tiara' pluk, die bijzonder grote, pluizige zaadbollen heeft.

kweken wat ik nodig had met als leidraad de seizoenen en groeikenmerken van de planten. Ik wilde een plantenpalet creëren met een bedwelmende geur die volwassen vrouwen aan het huilen zou brengen en een onuitwisbare herinnering aan hun vluchtige schoonheid zou achterlaten. Om echt opbrengst uit de tuin te halen, zou ik alle ontwikkelingsfasen van de planten benutten, van de jonge frisheid van ontluikend lentegroen tot de verlepte slonzigheid van de late herfst.

Mijn geloof in snijbloemen uit eigen tuin heeft het de afgelopen jaren zwaar gehad. De grillen van ons weer, ongedierte en hoge verwachtingen van klanten hebben mijn plantenkeuze stevig op de proef gesteld. Ik ontdekte dat juist de vaste planten en heesters die ik het best kende van mijn werk als tuinontwerper voldeden aan de praktische uitdagingen die de markt stelde. Deze trouwe metgezellen hebben ook een centrale rol gespeeld in de ontwikkeling van mijn natuurlijke bloemenstijl na mijn overstap van tuinontwerper naar bloemkweker en bloemist.

Boven: Mijn ochtendtrip naar de bloemenkwekerij gaat door het roestige hek op nog geen tien passen van ons huis. Hoe meer ik leer over de uitwerking van planten in een arrangement, hoe anders de manier wordt waarop ik over de tuin denk.

Bloemvormen

KLOKVORMIG Planten met gebogen stelen van hangende klokjes zijn klokjesbloem, clematis en keizerskroon.

Campanula takesimana

KELKVORMIG Volle bloemen, vaak groot en uitbundig met bloembladeren, zoals pioenroos, tuinroos en dahlia.

Paeonia 'Coral Charm'

KNOPPEN EN BOLLEN Gegroepeerde bloemen steken af als scherpe punten tegen een zachtere vorm zoals kogeldistel, kruisdistel, sierui, Afrikaanse lelie en sterrenscherm.

Allium 'Mount Everest'

Clematis 'Twinkle'

Chrysanthemum 'Bigoudi Red'

Eryngium planum 'Blue Glitter'

MARGRIETVORMIG Ik gebruik deze benaming voor alle straalbloemen met een hart, een zonnig en optimistisch uiterlijk uit de late zomer en vroege herfst. Voorbeelden zijn aster, rode zonnehoe, Japanse anemoon, zonnehoe.

Echinacea purpurea 'White Swan'

Cephalaria gigantea

PLUIMEN Heel veel aparte bloempjes die op een losse, pluizige manier zijn gerangschikt, waardoor ze goed te combineren zijn met sprekerder vormen, bijvoorbeeld alsem, olifantsgras, duizendknoop en guldenroede.

Persicaria alpina

Aruncus dioicus 'Horatio'

SCHERMEN 'Transparante' planten hebben een netwerk van stelen, waardoor je erdoorheen kunt kijken. Ze zorgen voor lucht en beweging. Planten uit deze categorie zijn fluitenkruid, vingergras, pimpinel, vedergras en ruit.

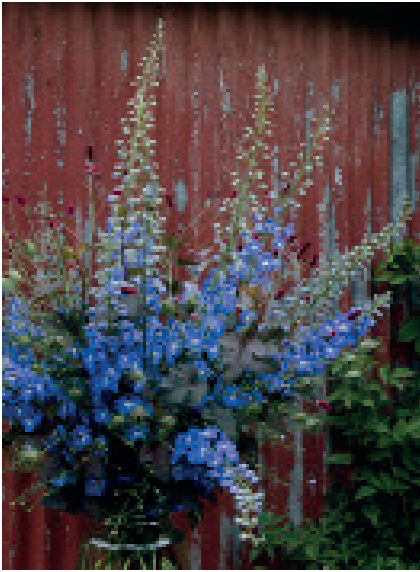
Anthriscus sylvestris 'Ravenswing'

Gillenia trifoliata

SPRIETEN EN AREN Een dominant visueel element, dat op schaal of in grote groepen spectaculair is en losse, onbestemde vormen afbakent. Voorbeelden zijn struisriet, ridderspoor, vingerhoedskruid, wederik, salie, toorts en ereprijs.

Delphinium elatum New Millennium Series

SCHERMBLOEMEN Sommige zijn echte leden van de familie Umbelliferae, terwijl andere gewoon een vergelijkbare bolvorm vertonen die dicht of webachtig kan zijn. Voorbeelden zijn duizendblad, venkel, vlambloem en vetkruid.

Achillea millefolium 'Summer Pastels'

Verbascum hybridum 'Southern Charm'

Chaerophyllum hirsutum 'Roseum'

Midden: Een harmonieus arrangement in roze en rode tonen. Om contrast te creëren heb ik zowel gedempte als intense tinten gebruikt, het blozend roze van *Dahlia* 'Sweet Nathalie' en sneeuwbes ondersteunen de knallende *hot chocolate-roos* en *Dahlia* 'Copperboy'.

Links: Ik zoek altijd naar subtiele kleurverbindingen bij de keuze van wat ik pluk. Door de bloeiende tak van de wilde appel omhoog te houden bij het bed tulpen, haal ik die ene variëteit eruit waarvan het roodachtige centrum volmaakt past.

KLEUR

Ik hoef geen kleurentheorie te onderwijzen in mijn bloemschikcursussen, omdat ik beseft dat kleur iets persoonlijks is en er geen goed of fout is als het gaat om zelfexpressie. Ik wil alleen zeggen dat het gemakkelijker is om te werken met tinten die dicht bij elkaar op het kleurenwiel liggen. Dat levert een arrangement op met meer samenhang en harmonie. Werken met een kleurenthema maakt ook een benadering met meer detail en nuance mogelijk, want daardoor kijk je voorbij aan de bloemen om te zien hoe een knop, steel of zelfs het detail van een bladnerf mogelijk samen zouden kunnen werken.

Vaste planten en heesters zijn geweldige planten voor deze weloverwogen manier om naar kleur te kijken, want net zoals planten in de loop van het jaar van vorm veranderen, vertonen ze ook een verrassend grote variatie in kleuren. Ze kunnen helder getint zijn door de energie en frisheid van de lente of somber door de eerste koude nachten van de herfst. Vaak zijn ze veel subtieler van kleur dan eenjarige planten, omdat ze een aardetint hebben die ervoor zorgt dat bloemstukken niet te zoetelijk worden en de tuin erin zichtbaar blijft.

Alle kleuren hebben een topseizoen. Echte blauwe bloemen zijn er bijvoorbeeld vooral van de lente tot midzomer, waarna ze schaarser worden. Als bij een geliefde kleur continuïteit belangrijk is, zal het tijd kosten om uit te zoeken wanneer hiaten vallen en welke plant of welk deel ervan voor opvulling kan zorgen. Natuurlijk is hier een heleboel plezier aan te beleven en wordt de tuin steeds groter!

Boven: De pluizige textuur van deze gedroogde pluim van olifantsgras contrasteert mooi met de glans op de bolle vaas.

Het is altijd goed om veel neutrale kleuren te kweken, die ik classificeer als primaire tinten groen in een schakering van warme en koele tonen. Dit zal komen uit een combinatie van heesters en vaste planten die voor of na de bloei te gebruiken zijn. Planten met bladeren of bloemen in zilver, crème, beige, gebroken wit of bruine tinten zijn ook als neutraal te bestempelen en zullen passen bij veel verschillende kleurenthema's.

TEXTUUR

Lang is textuur in floraal design een ondergewaardeerd aspect geweest, maar dat verandert met de toenemende belangstelling voor seizoensbloemen en -bladeren. Het gebruik van gedroogd materiaal is weer modieus, maar nu vaak naast vers, wat wijst op aandacht voor textuur en de manier waarop contrast voor een andere interessante laag zorgt.

Vaste planten en heesters bieden een reeks texturen als ze opschieten, bloeien en verouderen. Voorbeelden zijn de plooien en kreukels in jong gebladerte aan takken, de satijnen glans op de bloemblaadjes van rozen als ze opengaan. Herfst is de top voor textuur want dan kun je harde, glimmende vruchten combineren met pluizige grassen en knisperende bladeren.

Aankoop

Planten kopen is een van de leukste dingen van bloemen kweken en omdat ik een behoorlijk oppervlak moet vullen, heb ik altijd een excuus om een plantenmarkt of een speciale kwekerij te bezoeken. Tuinen en bloemisterijen zijn ook een goede inspiratiebron, omdat planten in de grond zien groeien me veel vertelt over hun gedrag in de vaas. Deze bezoeken zijn ook nuttig voor het opvullen van gaten in je palet. Ga eropuit in perioden wanneer er een hiaat in je bloeiende planten is zoals bij de overgang van de late lente naar de vroege zomer.

Planten kopen op markten en bij kwekerijen is veel duurder dan mijn normale inkoop, maar het is heel waardevol om deze plaatsen met al hun schatten te bezoeken als je je wilt onderscheiden in je werk. Ik koop meestal slechts twee of drie exemplaren van een mogelijke kandidaat, omdat ik planten eerst wil uitproberen voordat ze echt plaats mogen innemen.

Boven: Ik zoek naar iets speciaals op een van mijn favoriete markten voor zeldzame planten. Deze wordt gehouden in de late lente als ik altijd op jacht ben naar planten om het seizoensgat te overbruggen.

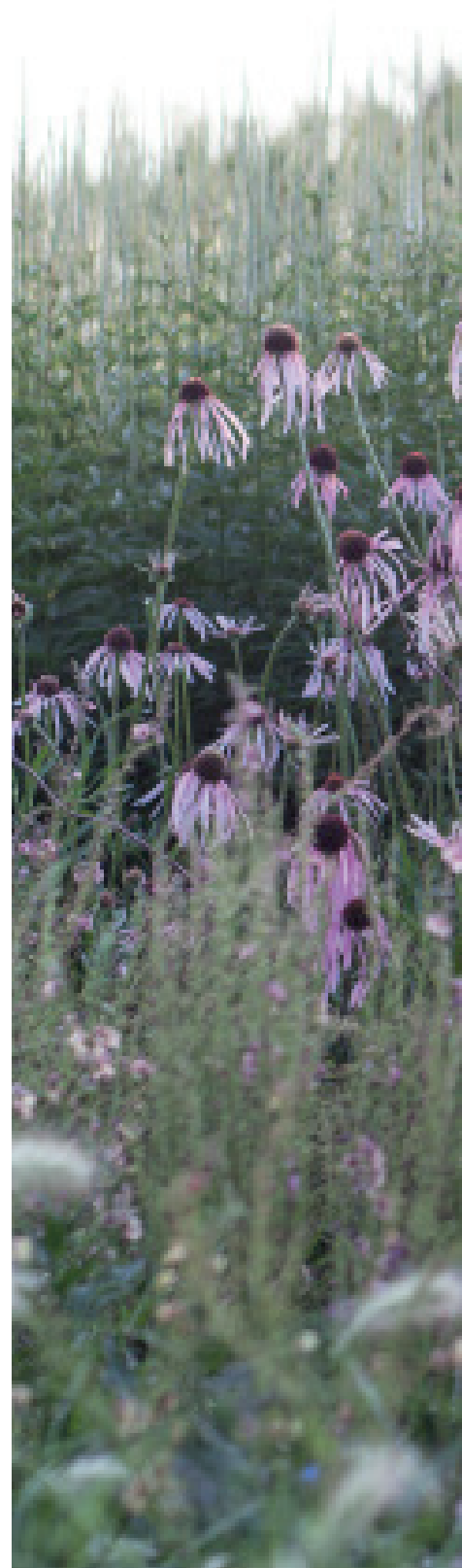
Zomerwerkzaamheden

De zomer is een betrekkelijk ontspannen tijd van het jaar voor de bloemenwerker met vaste planten. Als de plukbedden zijn uitgerust met een bevoeiingssysteem en goed met mulch zijn bedekt, dan zijn water geven en wieden twee zware taken die minder zwaar zijn geworden. Daarmee blijft tijd over voor de leukste en belangrijkste taak van deze maanden van overvloed: plukken, verzorgen en genieten van je bloemen.

Boven: Focusbloemen vormen samen decadente, losse boeketten die doen denken aan een cottagetuin. De diepe kleur van de *Clematis* 'Hudson River' snijdt door de ingetogen tinten van *Rosa* 'Stephen Rulo'. Die fungeert ook als een raamwerkelement met *Galega* 'Alba'.

Rechts: Op het hoogtepunt van de zomer worden de lange stelen van *Echinacea pallida* met hun afhangende bloembladeren gesteund door verticale sprietten van *Veronicastrum* 'Album'.

HET PERFECTE PLUKKEN

De kunst van het plukken is dat je het beste van de plant krijgt en er tegelijk voor zorgt dat toekomstige bloemen niet verloren gaan. Ik heb geleerd dat elke plant een optimale oogstfase heeft. De meest gemaakte fout is knippen terwijl de steel te zacht of onrijp is, want die zal bijna meteen verwelken en dan gaat de bloem verloren. Een paar dagen wachten was genoeg geweest om een hardere en robuustere steel te krijgen. Door de steel vlak onder de bloem vast te pakken en voorzichtig te wiebelen kun je beoordelen hoe stevig die aanvoelt. Dit vergt wel enige oefening, dus als algemene vuistregel wordt geplukt als de bloem tussen een derde en half open is. Als de bijen er het eerst bij zijn en de bloem hebben

Rechts: Ridderspoor op het perfecte moment om te knippen met de onderste helft van de bloempjes open en de top nog in knop.

Onder: Een sterrenscherm krijgt de wiebeltest. Als hij gemakkelijk buigt, moet hij nog een week wachten.

bestoven, zal die snel verleppe en is plukken zinloos. Let op schone meeldraden zonder pollen. Bloemblaadjes hebben vaak een satijnachtige glans wanneer ze op hun best zijn en dat is goed te zien op grotere bloemen zoals rozen, pioenrozen en dahlia's. Het is een gevoelig werk dat ik het liefst zonder handschoenen doe, hoewel die soms nodig zijn voor sommige planten met giftig sap.

Boven: Pioenroos 'Duchess de Nemours' staat in de schaduw te wachten om naar onze koele schuur gebracht te worden. De bloemblaadjes hebben een satijnen glans, dus weet ik dat ze nog een paar dagen vaasleven hebben, ook al zijn ze open. Nu zijn ze volmaakt voor een huwelijk.

Het tijdstip is belangrijk. Oogst 's ochtends vroeg of 's avonds wanneer de stelen het meeste vocht bevatten. Ik ben een ochtendmens, dus geef ik de voorkeur aan de ochtend als ik energie heb en de plantencellen vol water zitten na een donkere nacht. Pak een schone plastic emmer met water en een scherp schaartje – ik zet mijn emmer altijd ergens in de schaduw in de buurt, zodat de geplukte bloemen niet in de volle zon staan. Knip boven een knoop of bladoog zodat er weer nieuwe bloemen kunnen uitkomen en verwijder de onderste helft van de bladeren, omdat er dan meer plaats in de emmer is en stelen met minder bladeren niet zo gauw knikken. Knip de steel nog een keer onder een scherpe hoek alvorens hem in de emmer te zetten. Het is een goed idee om de vaas waarvoor je gaat knippen eerst uit te kiezen, zodat je kunt aansturen op de juiste lengte en weinig afval.

Na een groene pauze in de late lente is de overvloed aan bloemen in de vroege zomer adembenemend. Deze explosie van kleur voelt als een cottagetuin – koel, zachtroze, blauwe en lila tinten. De overheersende vorm is spits, wat zowel border als vaas een verticale beweging meegeeft. Reuzen als duizendknoop en schoepkruid reiken ook naar de hemel en zijn mij al boven het hoofd gegroeid. Ik geniet van het gevoel omsloten te zijn door overvloed en pluk armen vol stelen in een poging de decadente stemming van de tuin in mijn arrangementen te vangen. Natuurlijk helpt het om in deze tijd van het jaar de echte toppers uit de wereld van de vaste planten te hebben – de pioenroos, blauwe lis en ridderspoor zijn er allemaal in de vroege zomer. Ik haal mijn grootste vazen tevoorschijn en moet mijn armen helemaal uitsteken om deze overvloed te omvatten. Er zijn heel veel textuur ondersteunende bloemen van grote producenten als vrouwenmantel (*Alchemilla mollis*), sterrenscherm en de rossige lantaarnachtige bloemen van blaassilene (*Silene vulgaris*). Als afmaker wordt een lichte toets van glinsterend goud verschaft door een paar stengels reuzenvedergras (*Stipa gigantea*).

IN DE TUIN GEPLUKT

Vroegzomer

- 1 *Verbascum* 'Southern Charm' (koningskaars)
- 2 *Alstroemeria* 'Inca Ice' (Incalelie)
- 3 *Briza media* (trilgras)
- 4 *Cephalaria gigantea* (schoepkruid)
- 5 *Digitalis grandiflora* (grootbloemig vingerhoedskruid)
- 6 *Polemonium* 'Sonia's Bluebell' (jakobsbladder)
- 7 *Clematis durandii* (clematis)
- 8 *Stipa gigantea* (reuzen-vedergras)
- 9 *Astrantia major* (groot sterrenscherm)
- 10 *Valeriana officinalis* (echte valeriaan)
- 11 *Salvia* × *sylvestris* 'Lye End' (valse salie)
- 12 *Paeonia lactiflora* 'Kansas' (pioenroos)
- 13 *Silene vulgaris* (blaassilene)
- 14 *Persicaria alpina* (alpenduizendknoop)
- 15 *Delphinium* Belladonna Group 'Cliveden Beauty' (ridderspoor)
- 16 *Delphinium elatum* 'Sweethearts' (ridderspoor)
- 17 *Philadelphus* 'Belle Etoile' (boerenjasmijn)
- 18 *Alchemilla mollis* (vrouwenmantel)
- 19 *Digitalis obscura* (vingerhoedskruid)
- 20 *Penstemon digitalis* 'Husker Red'

Cephalaria gigantea is op zijn mooist om geplukt te worden als zijn speldenkussenhart compact en groen getint is.

Clematis × *durandii* heeft de grootste bloemen van de groep kruidachtigen. De krachtige kleur en vorm maakt hem erg geschikt als focusbloem in dit arrangement met geitenkruid en vingerhoedskruid.

De verscheidenheid aan kleuren in pioenroos-cultivars is in het begin van de zomer op zijn top – van het diepe rood van *Paeonia* 'Buckeye Belle' tot het heel lichtroze in de bloemblaadjes van *P.* 'Gardenia'.

CONDITIONEREN

Dit is de term die in de bloemenhandel wordt gebruikt voor het prepareren van afgeknipte stelen door ze rust en veel water te geven voor een lang vaasleven van de bloemen. Eenmaal geconditioneerd zullen ze steviger aanvoelen, wat het schikken gemakkelijker maakt.

Na het plukken verwijder je alle bladeren die onder water zouden verdwijnen en plaats je de stelen in een schone plastic emmer. Dit vermijdt bacteriegroei, die de uiteinden en daarmee de watertoevoer zou verstoppert. Nu zijn ze klaar om op een koele plaats minstens drie tot vier uur en liefst tot 12 uur veel te drinken. Wij hebben een bloemenkoeler maar voordat die werd geïnstalleerd, was ons buiten-toilet dat op het noorden ligt, de beste plaats.

Enkele bloemen vergen een speciale behandeling om ze te hydrateren en die kunnen worden verdeeld in de volgende categorieën.

Een emmer vol *Rosa* 'Port Sunlight', vers geplukt en klaar om naar de koeling te gaan om een poos te drinken.

SLAPPE STELEN IN HEET WATER DOMPELEN

Sommige bloemen en bladeren hebben moeite om water op te nemen en zien er na het plukken nogal triest en slap uit. De uiteinden verbranden is de beste manier om ze weer op te fleuren en hun vaasleven te verlengen. De onderkant een paar centimeter in kokend water dopen maakt de buitenlaag van de stelen kapot, waardoor het oppervlak dat water kan opnemen, wordt vergroot. De beste tijd om dit te doen is de lente en vroege zomer als de nieuwe groei zacht is en aan de toppen snel verwelkt. Hoeveel tellen het dompelen moet duren, is afhankelijk van de zachtheid van de stengels. Bij houtige stengels is tot 30 seconden nodig en bij zachter materiaal slechts 10. Zorg voor een diepe emmer koel water om de verbrande stelen tot hun nek onder te dompelen. Deze methode kan ook worden gebruikt bij sap producerende stengels zoals euphorbia's.

HOUTIGE STENGELS

Om houten takken water te laten opnemen wordt met een snoeischaar een verticaal kruis in het eind van de tak gemaakt. Dit zal de stengel opensplejten zodat er een groter oppervlak ontstaat om water op te nemen. Probeer ze langer te laten drinken, eigenlijk zo'n 24 uur.

HOLLE STENGELS

Sommige bloemen hebben stengels als een rietje waarin luchtbelllen kunnen ontstaan die het water blokkeren. Knip nogmaals onder warm water en laat in de emmer staan om te conditioneren.

Van linksboven met de klok mee:
Brandt stengels in bosjes. Deze *Euphorbia amygdaloides* wordt 20 seconden in een paar centimeter net gekookt water gehouden.

Een verticaal kruis van ongeveer 3 cm diep in een magnoliatak snijden zorgt voor een groter oppervlak, waardoor sneller water kan worden opgenomen.

Sommige bloemen en bladeren van bijvoorbeeld nieskruid, hortensia en pruikenboom profiteren van onderdompelen als ze er een beetje slap uitzien.

Een holle stengel van *Persicaria alpina* (alpenduizendknoop) wordt onder water nog eens geknipt om luchtballen te verwijderen.

ONDERDOMPELEN

Bloemen en gebladerte met een groot oppervlak aan bloemblaadjes en bladeren hebben profijt van onderdompelen. Leg ze in een grote bak met lauw water, duw ze onder en laat ze een paar uur liggen.

Ik gebruik geen bloemenvoeding en ook geen huis-tuin-en-keukenrecepten om mijn bloemen te conditioneren; ik heb altijd positieve reacties gehad op hun versheid en lange levensduur en ik gebruik gewoon water. Ik denk dat bloemenvoeding beter past bij geïmporteerde stelen, die misschien dagen eerder en onrijp zijn geoogst. Die hebben vaak extra hulp nodig om er vers uit te zien en tot volle bloei te komen. Als je uit je tuin plukt, hebben alle stelen een rustperiode nodig om te drinken, en daarna een schone vaas en elke dag vers water.

